

Sonuncusu Nijer’de Olmak Üzere Afrika Ülkelerindeki Darbeler!

26/07/2023 günü Nijer’de bir darbe olduğu, Cumhurbaşkanı Bazoum’un devrildiği, bundan iki gün sonra da Cumhurbaşkanlığı Muhafız Alayı Başkanı Abdurrahman Tchiani'nin kendisini ülkenin geçici Cumhurbaşkanı ilan ettiği açıklandı. Başta büyük sömürgeci ülkeler Amerika, Fransa, İngiltere, Avrupa Birliği ve Rusya olmak üzere birçok ülke kınayıcı tepkilerini açıkladılar. Bunun üzerine darbeciler, halk kitleleriyle birlikte öfkelerini eski sömürgeci Fransa’ya yönelttiler ve onun kovulmasını, Rusya’nın getirilmesini ve Amerikan sömürgeciliğinden uzaklaşılmasını talep ettiler.

Peki bu darbenin sebepleri ve sonuçları nelerdir? Darbelerin yaşandığı bu ülkeler sömürgecilikten kurtuluşa doğru mu ilerliyor? Yoksa bir sömürgecilikten başka bir sömürgeciliğe mi geçiyor? Bunlar gerçek mi yoksa suni darbeler midir? Bu darbeler bir kalkınma mı gerçekleştiriyor? Kurtuluşun ve kalkınmanın yolu nedir?

Bu soruları kısaca yanıtlamak için başlayalım; çünkü bunları ayrıntılı olarak yanıtlamak sayfaları doldurur:

Fransa, geçen yüzyılın ellili yıllarının sonunda ve altmışlı yılların başında Afrika’yı terk etmek zorunda kaldı ancak sömürgeleştirdiği ülkelere şekli bağımsızlık verdi; çünkü Almanların, İkinci Dünya Savaşı’nın neredeyse tamamı boyunca ülkelerinin Fransa’yı işgal ettikleri sıradaki Nazi döneminde, kibirli Fransızların burunlarının Almanların ayaklarının altındaki toprağa gömülmesinin ve Almanya’ya bağlı bir Fransız hükümetinin kurulmasının ardından ortaya çıkan üç faktör vardır ve yaklaşık yarım milyon Fransız’ın Almanların ajanı haline geldiği zikredilmektedir. Dolayısıyla Fransa bu savaştan paramparça olmuş bir şekilde çıktı ama Amerika ve İngiltere’nin yardımıyla sömürgelerini korudu. Nitekim De Gaulle liderliğindeki sömürgeci Fransız hükümeti Londra’dan idare ediliyordu.

Bu faktörlerden birincisi: Amerika’nın İkinci Dünya Savaşı’ndan sonra Avrupa’dan Batı sömürgelerini miras almak isteyen büyük bir küresel güç olarak ortaya çıkması; çünkü Amerika, parçalanmış bir Avrupa’yı kurtarması nedeniyle bu mirası en çok kendisinin hak ettiğini düşünüyor; zira onu yeniden inşa eden ve Sovyetler Birliği ve komünizmin tehlikesinden koruyan oydu. Dolayısıyla bu hedefi gerçekleştirmek için halkların özgürlüğü ve bağımsızlığı ve otoriter rejimlerin sona erdirilmesi çağrılarını bir slogan olarak benimsedi ve özellikle Mısır’daki Abdunnâsır olmak üzere ajanları aracılığıyla dolaylı olarak sömürgecilikten kurtuluş hareketlerini desteklemeye başladı.

İkincisi: Sovyetler Birliği’nin, Batı ve özellikle Batı’nın Afrika ve Asya’daki varlığı ile rekabet eden ikinci küresel bir güç olarak ortaya çıkması ve Doğu Avrupa ve Avrupa Balkan bölgesini ele geçirdikten sonra sömürgeci Batı için bir tehdit oluşturması; zira sömürgeci Batı’nın boyunduruğundan kurtulma, onunla şiddetli ve açık bir şekilde mücadele etme çağrısında bulunmaya, sömürgecilik karşıtı hareketleri finanse etmeye, onları silah ve propagandayla desteklemeye ve onlara kucak açmak için çalışmaya başladı.

Üçüncüsü: Avrupa ülkelerinin kendisiyle övünüp durduğu ve onun için rekabete girdiği ve bunun bir gelişmişlik, ilerleme ve güç göstergesi olduğu temelinde kendilerini sömürge ülkeleri olarak tanımlamalarının ardından artık bir hakarete, sövgüye ve aşağılanmaya dönüşen sömürgeciliğe karşı küresel bir kamuoyunun varlığı; zira artık durum değişti, sömürgecilikten kurtulma fikri ve onun tasfiye edilmesi çağrıları egemen oldu ve bu Birleşmiş Milletler tarafından da kabul edildi; bu da

sömürgeci Avrupa ülkelerini, dekolonizasyona ve ülkeyi terk etmeye zorladı. Ancak İngiltere ve Fransa'dan her biri konuyu çarpıttı; zira şekli bağımsızlık verdiler, kendi ajanlarını diktiler, kendi anayasalarını koydular, ordularını ve istihbarat servislerini inşa ettiler ve kendi politikalarını çizdiler; böylece bu suni ülkeler üzerindeki nüfuzlarını korumak için İngiltere onları sıkı bir şekilde kendine bağlayıp İngiliz Milletler Topluluğu'nu ve Fransa da Frankofon'u kurdu.

Bununla birlikte Amerika, şekli de olsa bağımsız olduklarından dolayı bu ülkelere girme fırsatı yakaladı, onları belirli pozisyonlara yerleştirmek ve üzerlerine para yağdırmak karşılığında kendi hesabına çalışan ajanlar olarak kazanmak amacıyla politikacılardan, askerlerden ve diğerleri de dahil olmak üzere ucuz itibara sahip kişilerle bağlantı kurdu ve bunda da başarılı oldu ancak on yıllarca süren sömürgecilik sırasında yoğunlaşması nedeniyle Fransız ve İngiliz nüfuzunun kökünü kazımak çok zordu. Bu nedenle bu ülkelerde uluslararası çatışma meydana geldi ve Nijer de dahil olmak üzere hala devam ediyor.

Daha önce de Nijer'de darbeler oldu ama Fransa'nın ajanlarının çemberi dahilinde olmuştu. Ancak 2010 yılında, seçim çağrılarını yapan Amerika hesabına, ajanı Muhammed Tanca'ya karşı bir darbe gerçekleşti ve böylece ajanı Muhammed Yusuf 2011'den 2021'e kadar iki dönem için seçildi. Böylece Amerika'nın Nijer'e girmesi için kapı sonuna kadar aralandı ve "terörle mücadele" bahanesiyle binden fazla Amerikan askerinin ve çok sayıda insansız hava aracının konuşlandırıldığı iki askeri üs kurmasına izin verdi. Ancak orada yaklaşık 1500 askeri bulunan Fransa da vardı, siyasi ve askeri çevrelerdeki nüfuzunun gücü nedeniyle kendisiyle çatışmaması için onun nüfuzuna dokunmadı – ki o, ülkenin ekonomisine egemen olmuş, özellikle uranyum olmak üzere oradaki servetleri yağmalamış ve ülke halkına hiçbir şey bırakmamıştı- ve 1990 yılında Nijer Demokrasi ve Sosyalizm Partilerinin kuruluşundan bu yana dostu ve yol arkadaşı olan ve birçok önemli bakanlığı alan Muhammed Bazoum onunla birlikte oldu.

Nitekim Muhammed Yusuf, selefi Yusuf'un politikasını izleme sözü veren, aslında Amerika'yı takip edip Fransa ile birlikte hareket Muhammed Bazoum'u destekledi. Yusuf, Nijer nüfusunun yarısına denk gelen Hausa aşiretinin oğlu Abdulrahman Tchiani'yi, onu hak edecek aşamalardan geçmediği halde Cumhurbaşkanlığı Muhafız Alayı Başkanlığına atadı ve ordu komutanları buna öfkelenildi. Zira Fransa'nın hakim olduğu ordu karşısında ona güvenmişti. Bu nedenle Tchiani, 2015'te Yusuf'a karşı bir darbeyi ve 2021'de seçimleri kazandıktan sonra resmi göreve başlamasından iki gün önce Bazoum'a karşı da bir başka darbeyi engelledi. Dolayısıyla Bazoum'un, Tchiani'yi tecrit etmek, otoritesini pekiştirmek, partiye ve enerji kaynaklarına hakim olan ve oğlunu Bazoum'a karşı Enerji ve Madenler Bakanı olarak dayatan Yusuf'un yetkilerini sınırlamak istemesinden dolayı son zamanlarda bu üç unsur arasında anlaşmazlıkların ortaya çıktığı görülmektedir.

Bu nedenle Fransa'nın pozisyonu ilk başta net veya anlaşılır değildi; sanki Fransa'da belirli bir pozisyon alma konusunda bir kafa karışıklığı varmış gibiydi; bu yüzden kamuoyunun seçilmiş hükümetlere karşı darbeleri kınamasına paralel olarak darbeyi kınamasına rağmen, ilk başta tam olarak ne olduğunu ve darbenin mahiyetini anlamadığı görülüyor. Sonra resim onun için netleşti; bu nedenle Bazoum onun adamlarından biri olmasa da onunla ve onun nüfuzuyla aynı çizgide olmasından dolayı net bir tavır aldı ve bunun kendisine karşı olduğunu anladı. Bunun üzerine bu askerler geldi ve son zamanlarda Fransa'yı Mali'den kovan ve kovulması için diğer ülkelerde de talebini sürdüren Amerika adına Fransa'ya karşı iki darbenin yaşandığı

iki ülke Mali ve Burkina Faso'da olduğu gibi kovulmasını talep etmeleri için Fransa ve nüfuzuna karşı sokağı harekete geçirdiler.

Amerika, ajanı Bazoum'a karşı olduğu için darbeyi şiddetle kınadı ancak darbeciler de onun ajanlarından. Dolayısıyla Fransa'ya karşı olduğu yönünden yararlanarak konuyu istismar etmeye çalışacaktır. Ajanlarından biri olan Bazoum geri dönse de dönmese de, ajanlarının seçimler yoluyla yeniden geri dönmesi için en kısa zamanda seçimlerin yapılması çağrısında bulunacaktır; belki de tekrar geri dönmeyi arzulayan ajanı Yusuf kendini aday gösterir ve tekrar kazanır. Böylece bir İslam beldesi olan Nijer, servetler bakımından en zengin ülkelerden biri olarak kalmaya devam ederken, halklar ise sömürgeciliğin baskısı altında inleyen en fakir ülkeler arasında yer almaktadır.

Böylece Afrika'daki her bir ülke, özellikle de darbelerin olduğu veya yöneticilerin değiştiği ülkelerde, nüfuz ajanlar aracılığıyla bir sömürgecilikten bir diğerine geçmekte olup Asya'daki diğer İslam beldelerinde de aynı şey meydana gelmektedir.

Sömürgecilik, Hilafet Devleti'nin zayıflığından yararlanarak beldemizi işgal etmeye başladığından ve ajanları aracılığıyla onu yıkmayı başardığından beri, ümmetimizin bağrına çöreklenmiş, kaynaklarını yağmalamış, kurtuluşunu ve kalkınmasını engellemiştir; özellikle de sömürgeci, her alanda kendisine bağlı rejimler kurmuş, ümmetin kurtuluşu ve kalkınması için çalışan muhlis davet taşıyıcılarıyla savaşmak için bu rejimleri araçlar olarak kullanmış, ümmetin evlatlarının fikri ve siyasi bir bilince sahip olmalarını engellemek için de fikri ve siyasi saptırmaya baş vurmuş, ajanları parlatmış ya da hiç kimsenin dokunamayacağı aksi taktirde akıbetinin hapis veya ölüm olacağı büyük ajanlar olmaları için onların içinden kahramanlar çıkarmıştır.

Buna Hilafetin merkezi olan Türkiye'den başlamıştır; zira Hilafeti ve şeriatı yıkabilsin ve Türkiye'yi fikri, siyasi, askeri ve ekonomi gibi tüm yönleriyle sömürgeciliğe bağlasın diye Mustafa Kemal'i parlatmış ve onu sahte bir kahraman yapmış, İngilizler şekli olarak özgürleşen ilk Müslüman ülkesi olarak Türkiye'ye bağımsızlık vermiş ve orada Batı'ya bağlı laik demokratik bir cumhuriyet kurmuş, daha sonra da diğer İslam beldelerinde cumhuriyetler, krallıklar ve emirlikler kurmaya başlamıştır. Buralarda darbeler oldu ama hepsi de başta Amerika ve İngiltere olmak üzere rakip sömürgecilerin hesabına oldu. Dolayısıyla darbeler, uluslararası çatışma çemberi dahilindedir.

Böylece tüm İslam beldelerimiz sömürgeciliğin çatışması için bir arena olmaya devam edecektir; ta ki samimi ve bilinçli davet taşıyıcıları, tam bir fikri ve siyasi bilinç oluşturup kamuoyu ve güç ve kuvvet ehlini kazanıncaya kadar; işte o zaman beldelerimizde, İslam ideolojisi temelinde gerçek bir inkılap, gerçek bir değişim ve gerçek bir kurtuluş ve kalkınma gerçekleşecektir. Böylece Allah Subhanehu'nun salih amel işleyen müminleri egemen kılacağına ve dinlerini iyice yerleştireceğine dair vaadi gerçekleşeceği gibi Allah'ın Rasulü Sallallahu Aleyhi ve Sellem'in Nübüvvet Minhacı üzere Raşidi Hilafetin geri dönüşü müjdesi de gerçekleşecektir.

Hizb-ut Tahrir Merkezi Medya Ofisi İçin Yazan

Esad Mansur